

Pintaveden intruusio vesilaitosten kaivoihin: pintaveden biogeokemiallisen roolin tarkastelu ja mahdolliset riskit (Assessing the influence of surface water intrusion on shallow groundwater wells)

Kevin Lyons

Doctoral Researcher

Water, Energy and Environmental Engineering Research Unit

Faculty of Technology

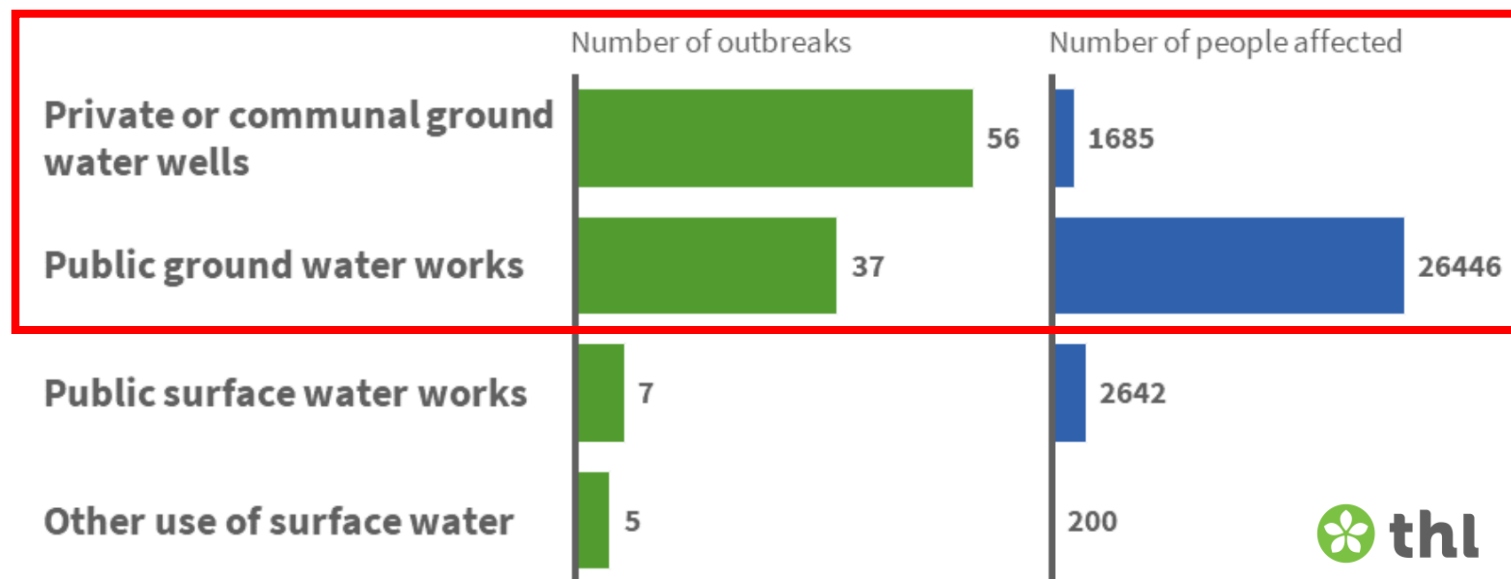
Vesihuolto 2024 -päivät, Oulu, 15.5.2024 (Tulosten
kuvat julkaisusta Lyons et al. 2024

<https://doi.org/10.1016/j.watres.2024.122812>)

Miksi pohjaveden pitäisi kiinnostaa?

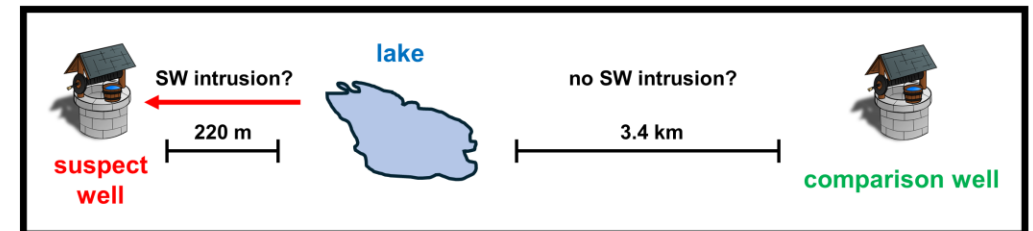
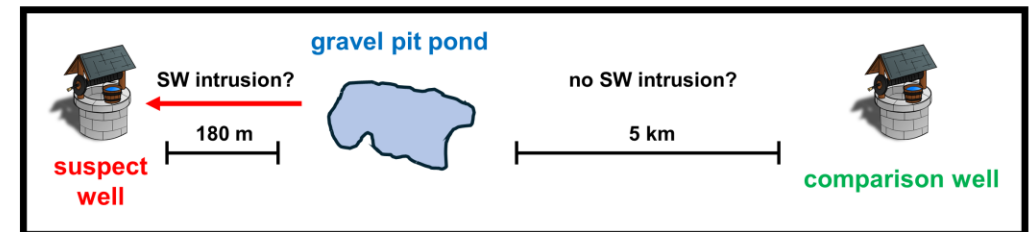
- **#1 juomaveden Lähde Suomessa (~60%)**
- **#1 Vesiperäisten epidemioiden Lähde Suomessa**
  - Sekä epidemioiden määrä (~89%) ja altistuneet ihmiset (~91%)

Waterborne outbreaks in Finland (1998–2022)

Tutkimuksen kuvaus

- Pintavesi-intruusion roolin tarkastelu kaivoriskinä
- **3** kaivoa harvaan asutulla alueella (A, B, C)
- Joka kohteessa...
  - **1** kohdekaivo, **suspect well** (intruusiota?)
  - **1** vertailukaivo, **comparison well** (ei intruusiota?)
  - **1** läheinen pintavesi, surface water (joki, järvi, sorakuoppa)
- **Metodit:**
  - Fysikaaliskemialliset muuttujat
    - lämpötila, pH, EC, DO, redox ...
  - Veden stabiilit isotoopit (^2H ja ^{18}O)
  - Mikrobiyhteisöjen analyysi

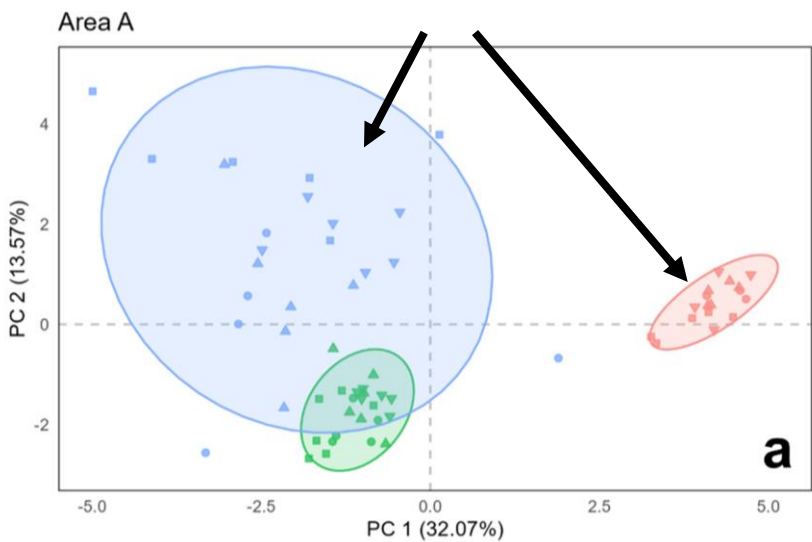
Lyons et al. 2024

<https://doi.org/10.1016/j.watres.2024.122812>

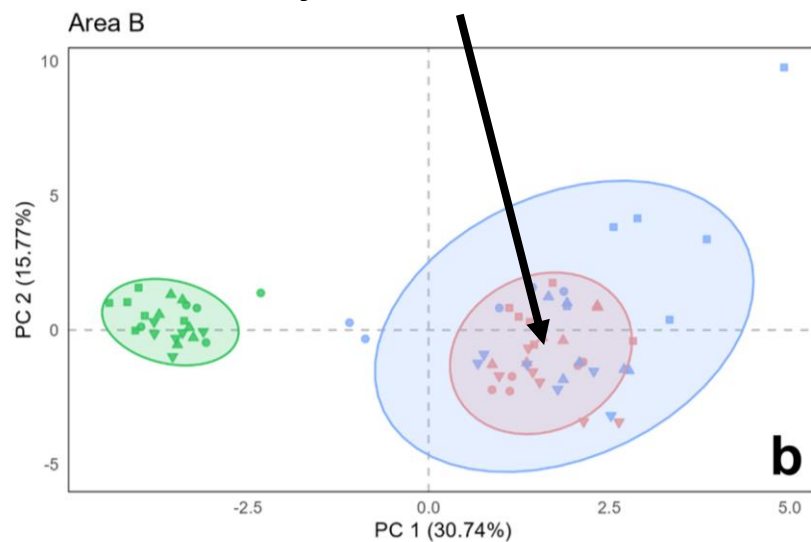
Fysikaaliskemiallinen vedenlaatu

Kuinka samanlaisia **kohdekaivot** ja **pintavedet** ovat vedenlaadultaan?

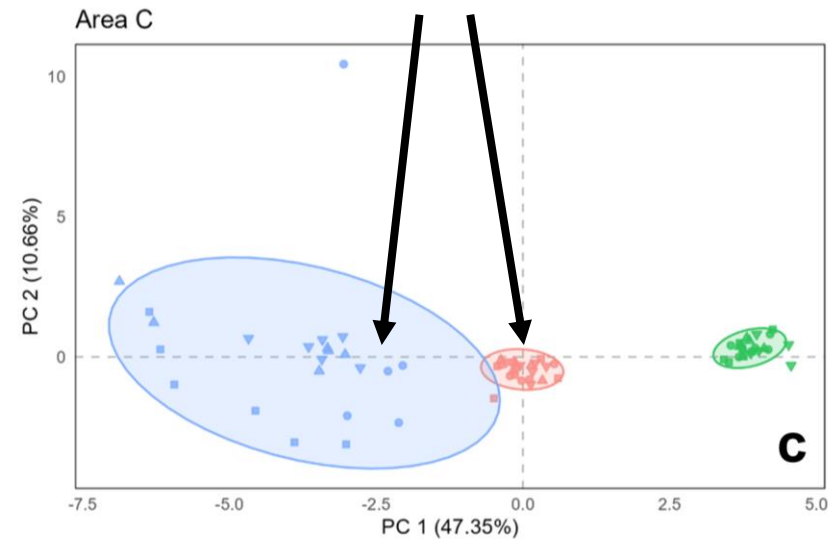
Eivät samanlaisia

Hyvin samanlaisia

Melko samanlaisia

site

- suspect well
- comparison well
- surface water

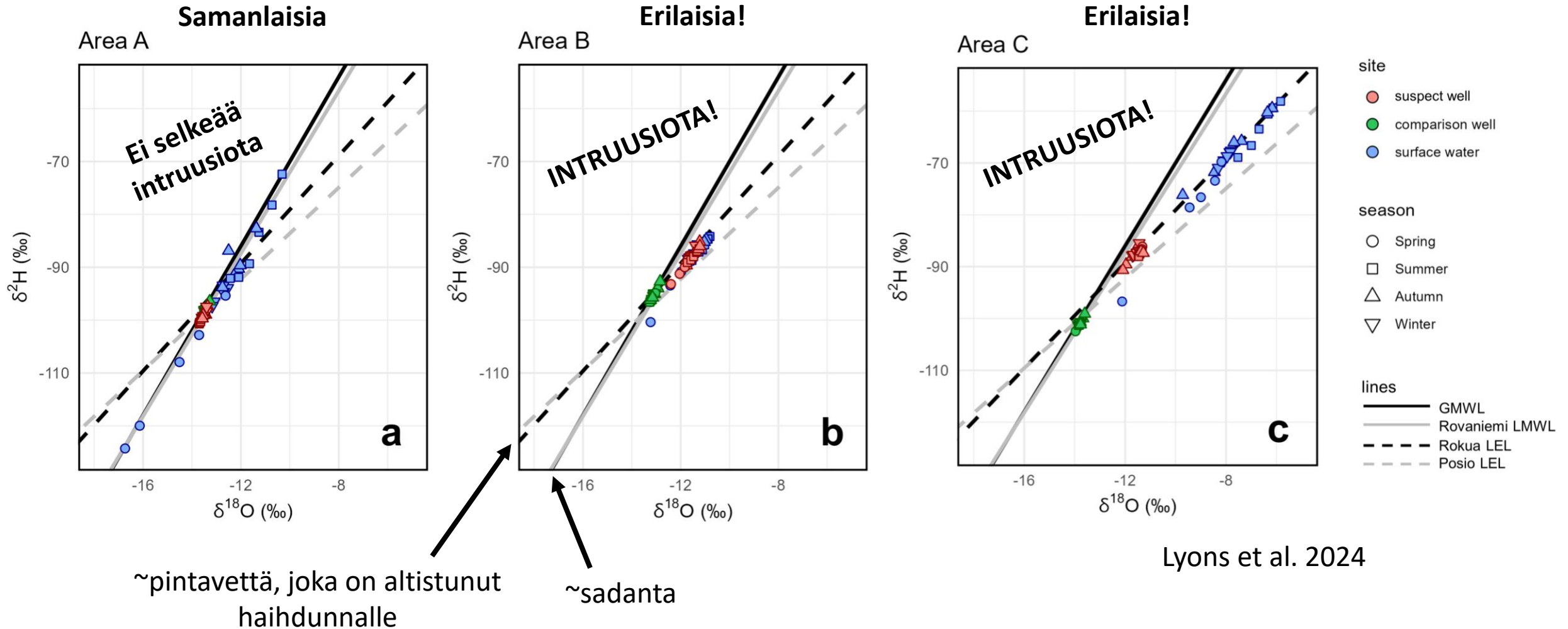
season

- Spring
- Summer
- △ Autumn
- ▽ Winter

Lyons et al. 2024

Veden stabiilit isotoopit

Pohjavesi muodostuu pääosin sadannasta (kts. [vertailukaivot](#)).
Ovatko [kohdekaivojen](#) näytteet samanlaisia vai poikkeavia [vertailukaivoista](#)?

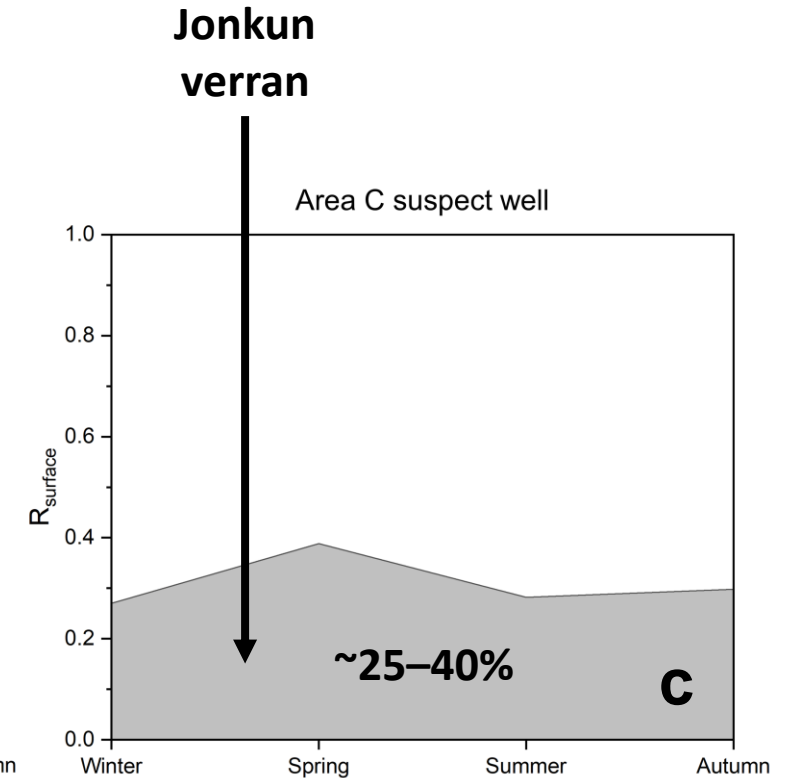
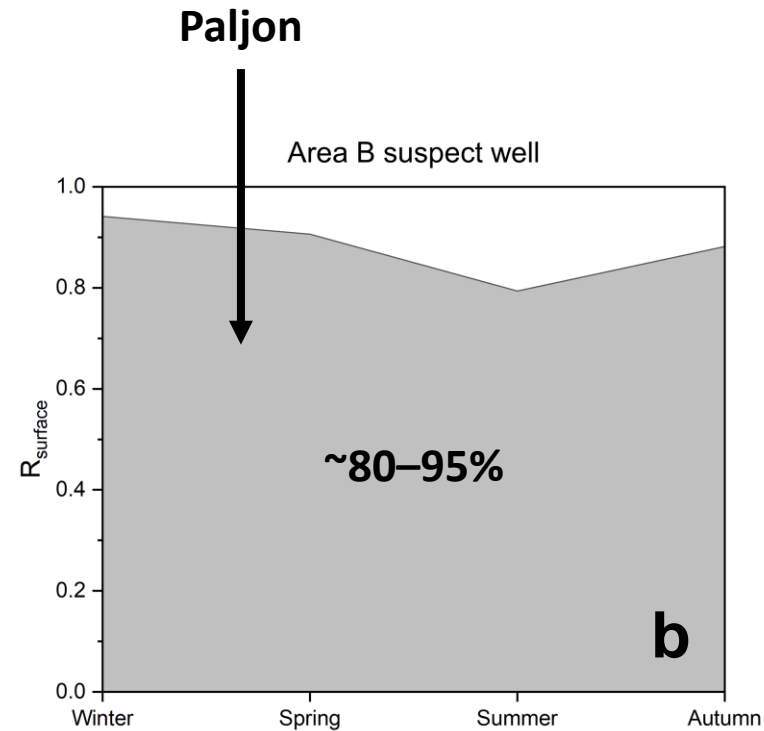

Isotooppien sekoittumis- malli

Kuinka paljon (%) **kohdekaivon** vedestä tulee
läheisestä **pintavedestä**?

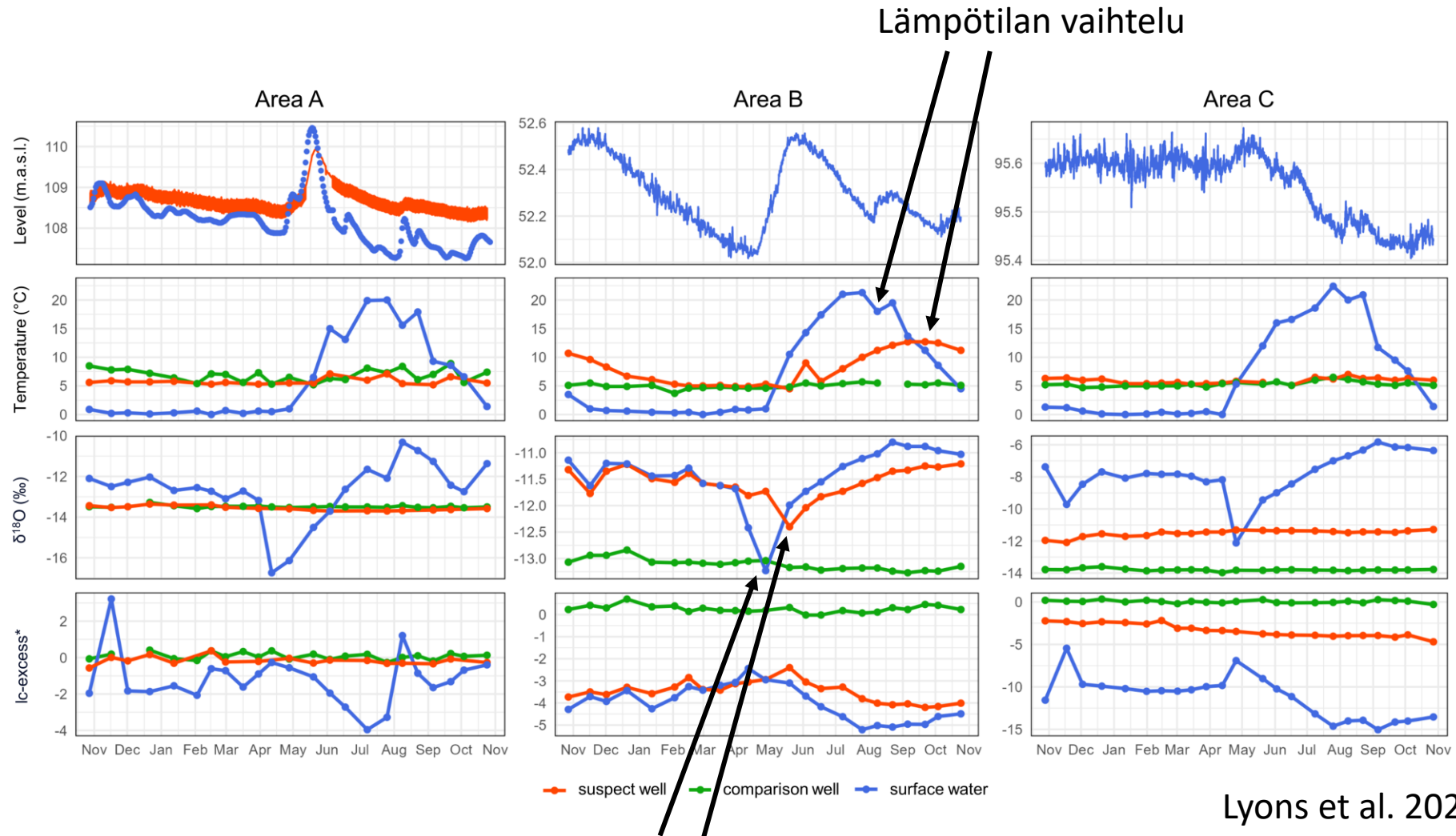
Area A suspect well

Ei selkeää intruusiota mallia
varten

Lyons et al. 2024

Muita intruusion viitteitä **kohdekaivossa** alueella B

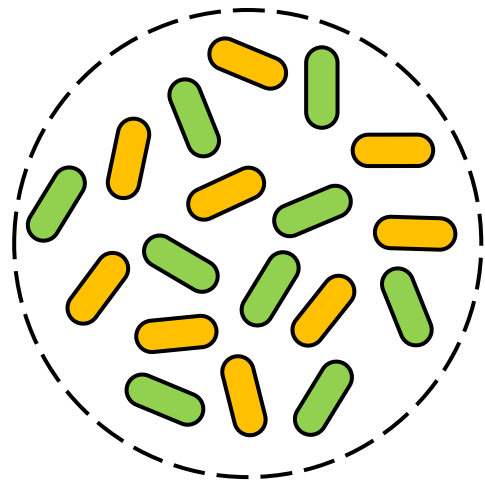

Isotooppisignaalin muutos

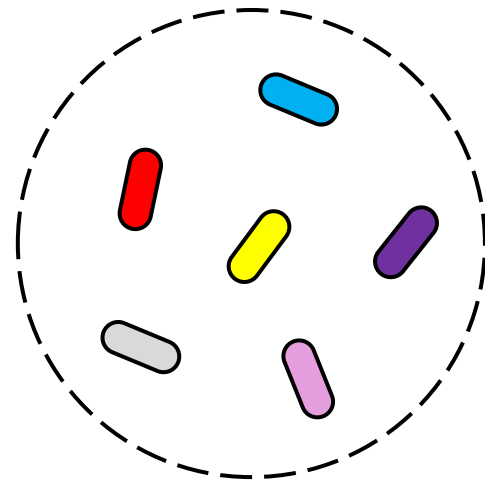
Taustaa mikrobianalyysiin

- 2 pääkiinnostuksen kohdetta: **alfadiversiteetti** ja **yhteisörakenne**

Alfaversiteetti

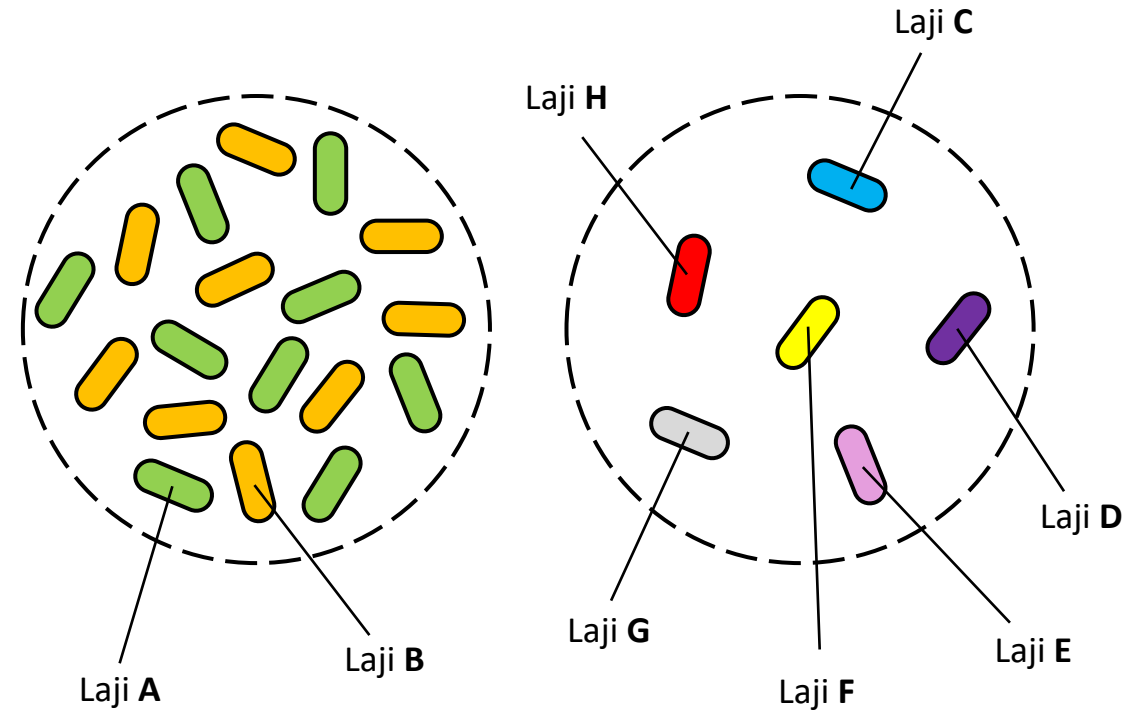

Alhainen diversiteetti
(~pintavesi)

korkea diversiteetti
(~pohjavesi)

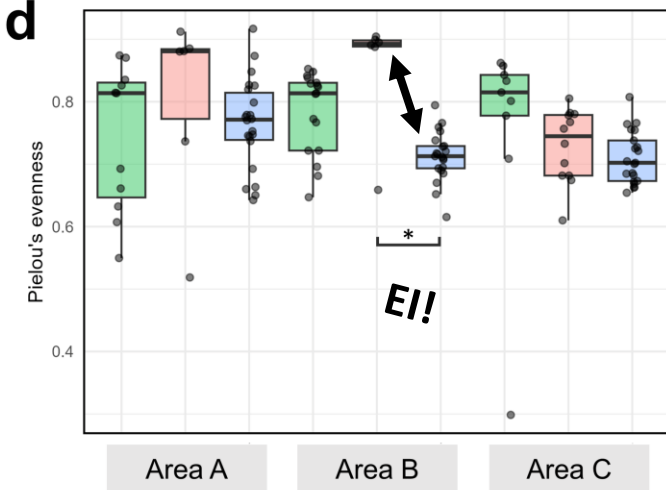
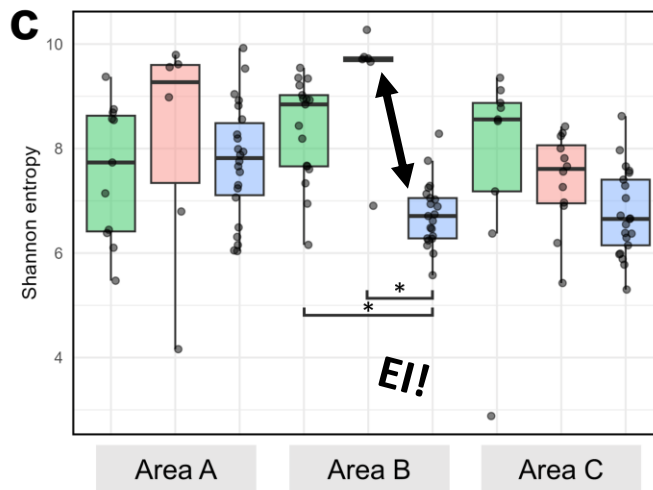
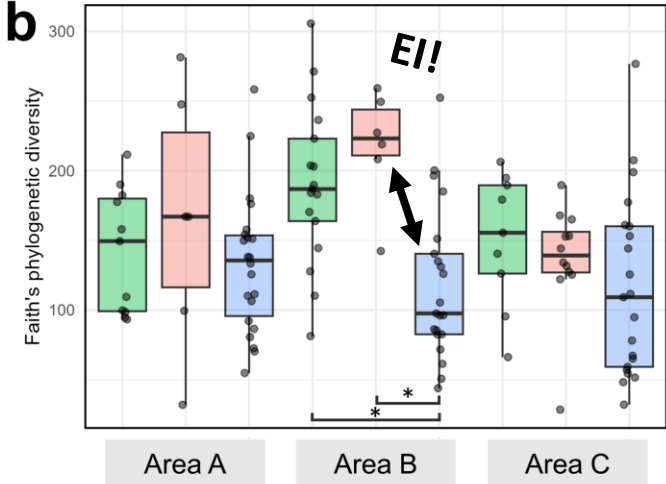
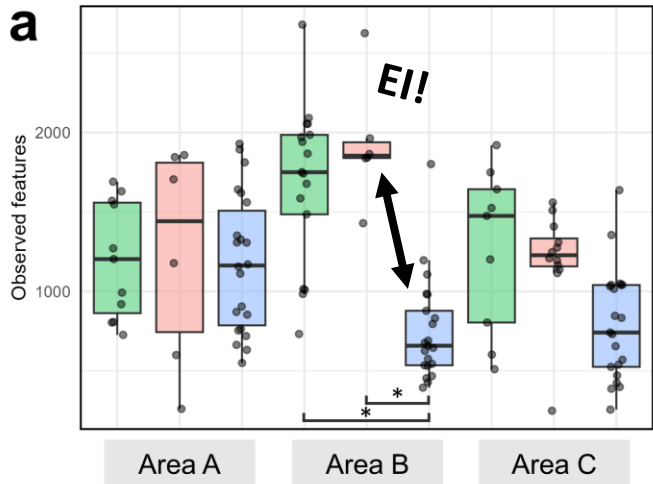
Yhteisörakenne

prokaryootit = bakteerit and arkkieläimet

↑ Prokaryoottien alfadiversiteetti

Prokaryoottien diversiteetti Alue B:n pintavedessä oli tutkituista kohteista alhaisin. Oliko kohdekaivossa myös alhainen diversiteetti?

Prokaryoottien diversiteetti oli **korkeampi kohdekaivossa** kuin läheisessä sorakuoppalammassa, ja tutkituista käytännössä korkein!

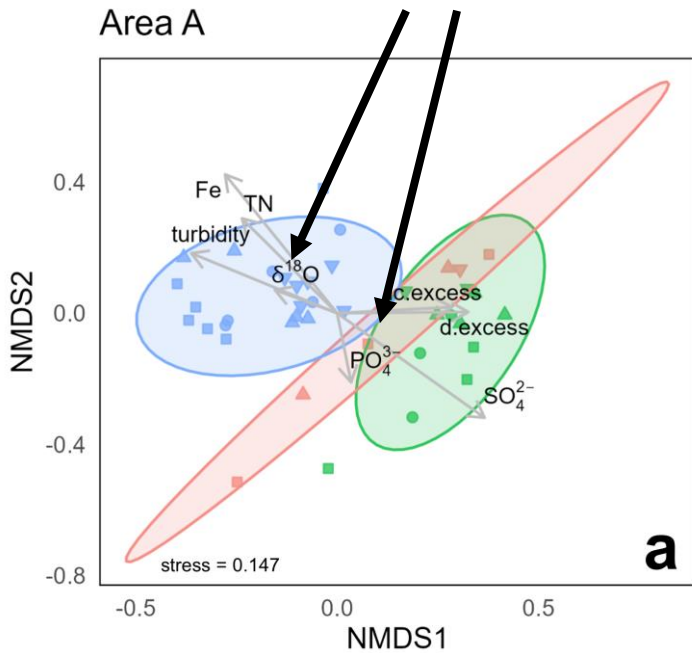
site

- suspect well
- comparison well
- surface water

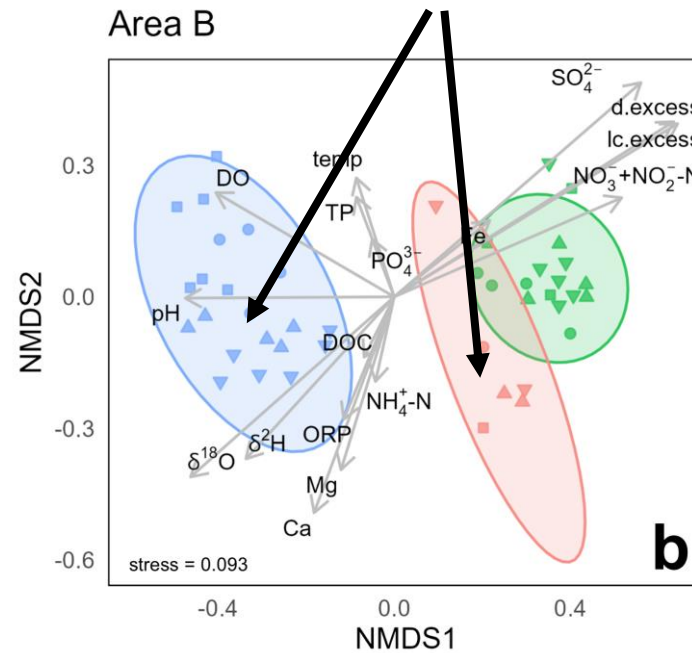
Prokaryoottien yhteisörakenne

Kuinka erilaisia yhteisörakenteet olivat **kohdekaivojen** näytteissä vs **läheinen pintavesi**?

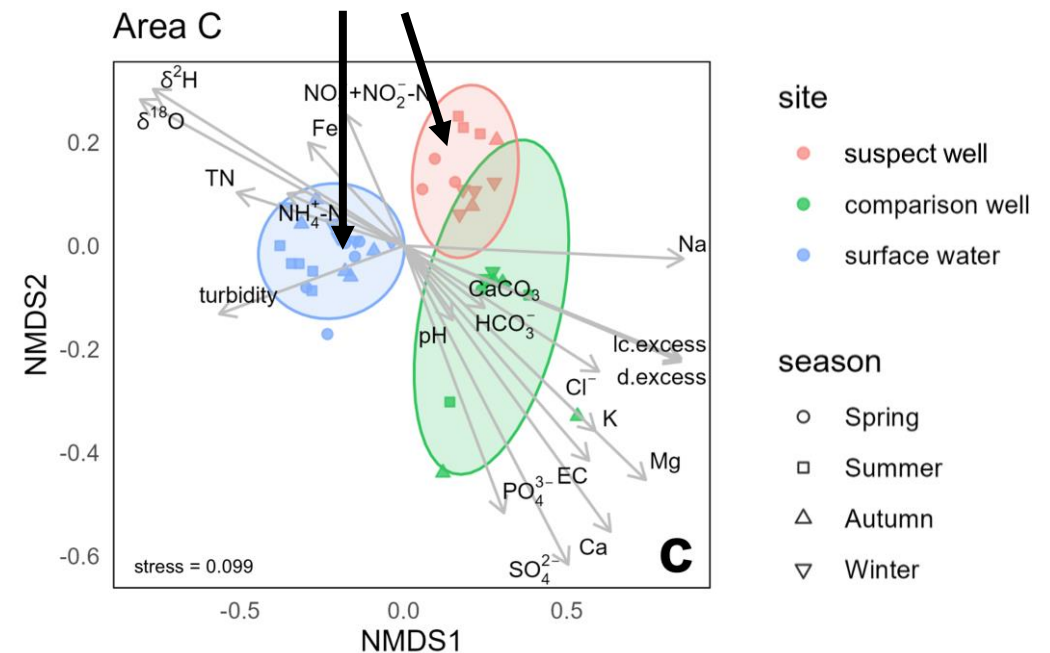
Ei kovin erilainen

Huomattavan erilainen

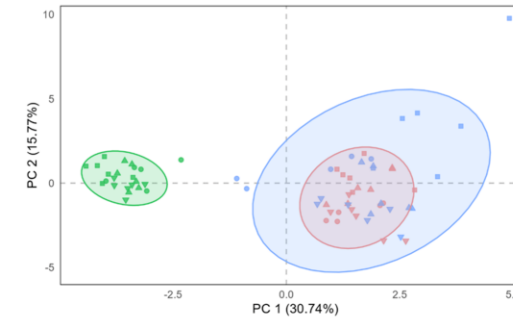
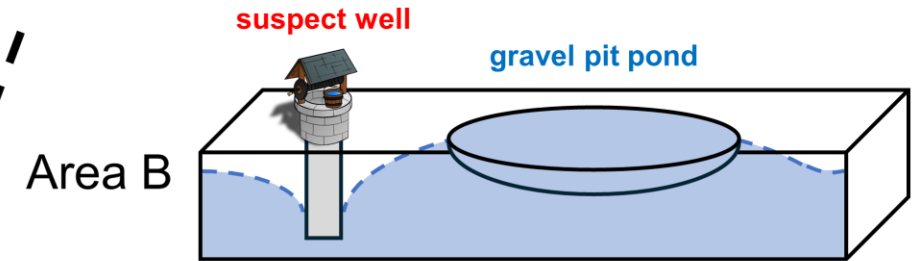
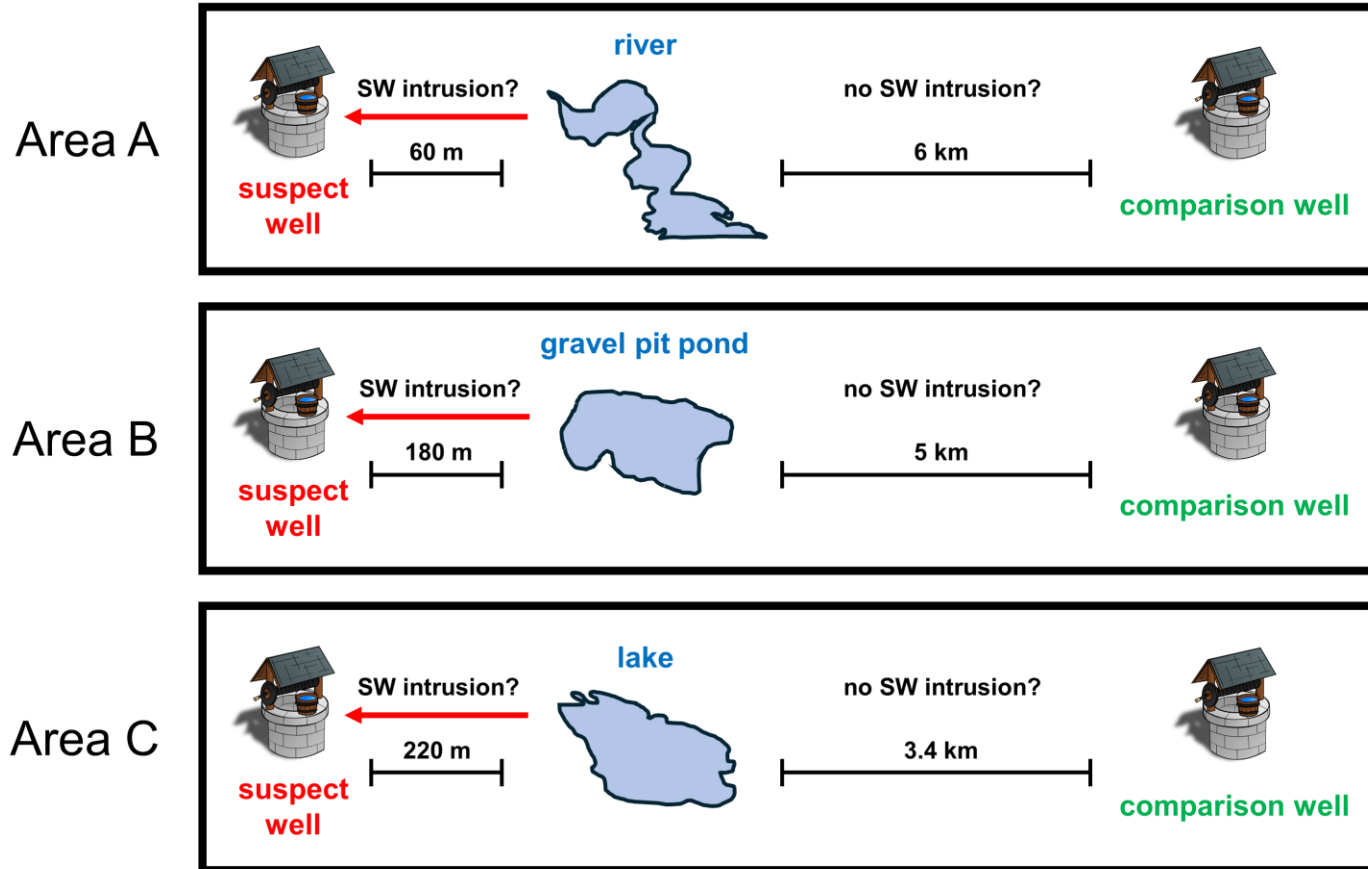
Huomattavan erilainen

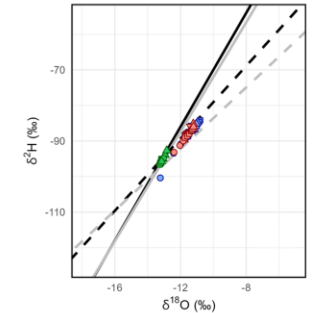
Lyons et al. 2024

Yhteenveto kaivon B tuloksista

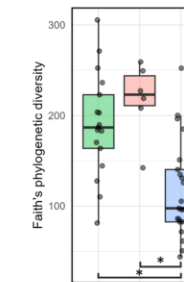
Vesilaitoksen pohjavesitoimijat kertoivat, että kyseisessä kaivossa ei ollut havaittu missään vaiheessa laatuongelmia, itse asiassa kaivossa oli ollut alueen kaivoista paras vedenlaatu!

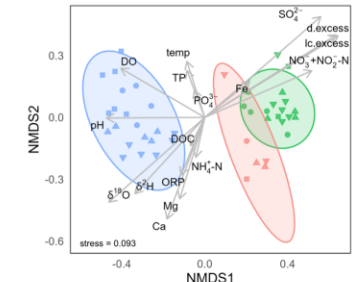
similar physicochemistry

similar stable water isotopes

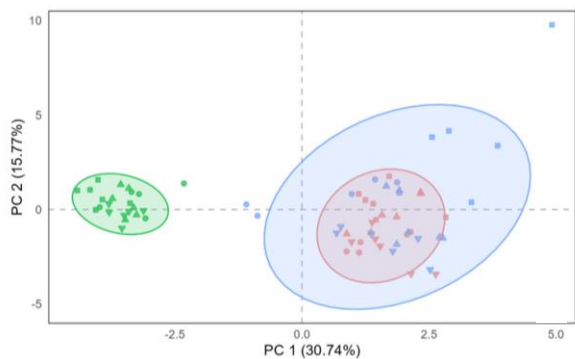
different prokaryotic alpha diversity

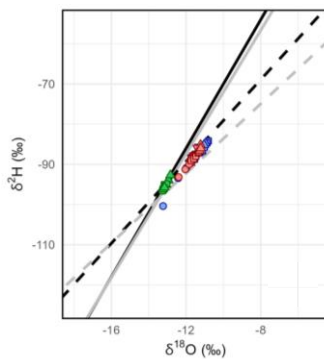
different prokaryotic community composition

Johtopäätöksiä

1

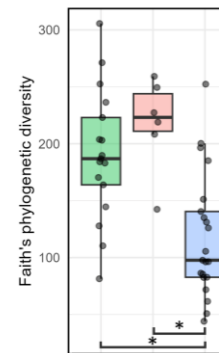

Sama veden laatu

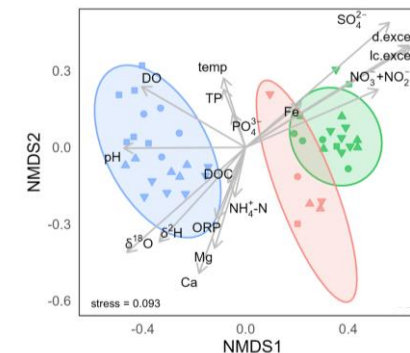

Samat isotooppiarvot

mutta

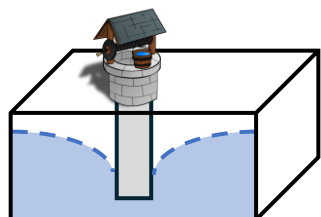
eri prokaryoottien monimuotoisuus

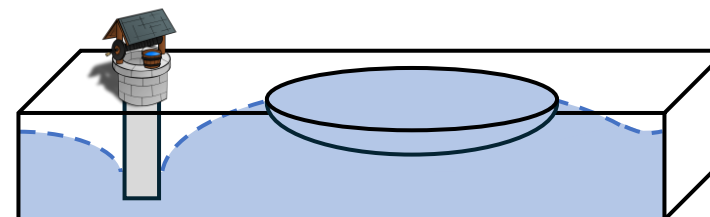
Eri prokaryoottien ryhmärakenne

2

On erittäin hyvä tietää milloin tämä...

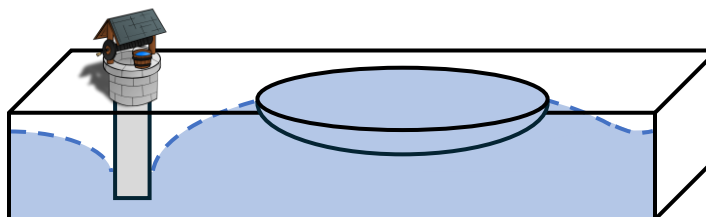

... On itse asiassa tämä...

mutta

Tämä ...

... Ei ole aina heikko tilanne mikrobiologian kannalta

Kevin Lyons
(me)

Dr Katharina Kujala
microbial ecologist
principal supervisor

Dr Pekka Rossi
water supply engineer
and hydrogeologist
co-supervisor

Dr Anna-Kaisa Ronkanen
hydrologist
co-supervisor
(senior scientist at SYKE)

Dr Kaisa Lehosmaa
microbial ecologist
collaborator

Dr Vadim Yapiyev
hydrologist
collaborator
(postdoc at Nazarbayev University)

Kiitoksia mielenkiinnosta!

Maa- ja
vesitekniiikan tuki

Vesilaitosyhdistys
Vattenverksföreningen VVY

UNIVERSITY OF OULU